

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Generalis Totivs Sacri Ordinis Clericorvm Canonicoꝝ Historia Tripartita

Pennotto, Gabriele

Coloniae, Anno M.DC.XXXXV.

XLIV. Probabilem esse opinionem, quod B. Augustinus præter clericos canonicos ad normam vitæ Apostolicæ institutos, aut verius restitutos, nullum Ordinem Regularem instituerit, illum præsertim, qui ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-38634

dis Eremitarum Augustinensium, nisi duabus vicibus in sexto Decretalium, nimirum in e. Quorundam de electione, & in cap. Religionum. de religiosis domibus. Hinc habes contra Marquez, primo falsum esse, quod textus in cap. infirmante qui clericis, vel vocentes. ex sententia Azorij loquatur de Eremitis Augustinensibus. Secundo falsum esse, quod ait, quando in iure canonico fit mentio Ordinis Sancti Augustini, absolute intelligendum esse de Ordine Eremitarum, cum in toto corpore iuris canonici duobus tantum vicibus illorum mentio habetur.

Demum eodem cap. 23. quæst. 5. ait, & protestatur omnia, quæ de antiquitate Ordinis Eremitici, & illius monasterij ante Lateranense Concilium existentibus scribit, se ex relatione eorundem fratrum Eremitarum scribere, ijsq; non obstantibus alios probabilibus tenere. Beatum Augustinum Eremitam nunquam fuisse, nec aliquem ordinem Eremitarum particularem instituisse, nisi quod aliquos Eremitas in Africa regentes ad meliorem vitam frugem, consilio, & documentis redegit, & cum ante Alexandrum IV. varia essent Eremitarum genera, ipsum Alexandrum omnes in unum ordinem congregatos, alijs omnibus titulis suppressis, Eremitas D. Augustini vocari iussisse. *Ex quod, inquit, cum Regulam professi, amittunt etiam ac cingulum, quæ etiam nunc videntur, delegerunt. Atque ita, ut S. Antonium scriptum reliquit loco citato, vnum e multo S. Augustini nomine constitutus est Ordo. fuerant igitur longè ante Innocentij Tertij, & Concilij Lateranensis tempora per Occidentem Eremitæ, fuerunt canobis Sancti Augustini nomine dicti, ut quæ sub eum, ut diximus Regula militabant, vivebant exemplo eorum, quos præcepit, & moribus informavit; sed nondum Ordo Eremitarum fuerat institutus. Hæc ille, ex quibus videre potes, quàm validum, & virium plenum sit testimonium Azorij, quod Marquez postremo loco ad milium suorum agmen claudendum (ut inquit) referuauit.*

CAPVT QVADRAGESIMVM QVARTVM.

Probabilem esse opinionem, quod B. Augustinus præter Clericos Canonicos ad normam vitæ Apostolicæ institutos, verius restitutos, nullum Ordinem Regularem instituerit, illum præsertim, qui Eremitarum Augustinensium dicitur.

ETi daremus Baronio, B. Augustinum primum fuisse, qui vitæ monasticæ instituta inuenerit in Africa, quod tamen gratis asserit; non ob hoc sequeretur, ipsum Augustinum illud vitæ institutum primum coluisse, quod ipse etiã gratis, multo magis asserit. Quot enim sunt, ac fuerunt Episcopi, qui noua Regularium instituta in suas Ciuitates inuenerunt, nec tamen ipsi ea profiterentur? Verum illud etiã addimus, probabilem videri illorum sententiam, qui non solum negant, B. Augustinum monachum fuisse; verum neque aliquem Ordinem Monasticum vel Eremiticum in Ecclesia Africana, vel alibi instituisse, quod de illustrissimo Ordine Eremitarum Augustinensium vocato potissimum intelligimus. Est enim sententia multorum Autorum calculo probata, ac in primis illorum omnium, qui ante annos quadringentos, de vita, & ludibus B. Augustini scriperunt: Illi enim solum dicunt, B. Augustinum Clericos Canonicos instituisse; nullã de Monachis, vel Eremitis mentionem habere, quos non omiserunt, si illos à B. Augustino institutos credidissent: nam fundatio Ordinum inter præcipua illius opera præclarè gesta recitari debuisse. Quam sententiam ab annis circiter quadringentis plerique alij scriptores cum primis docti, & graues tenuerunt, Vincentius Beluacensis in speculo Historiali vbi plura de Augustino scribit de Clericis ab illo institutis; de Regulã eis tradita, de Eremitis ne verbum quidem. Nauclerus volumine secundo Generatione 40. & 41. vbi primam fundationem Ordinis Eremitarum refert in D. Gulielmum Ducem Aquitanie, & in Ioannem Bonum Mantuanum; Volaterranus lib. 21. vbi scribit: *Demcepti Eremitarum vitæ, qui tertium inter mendicantes obtinent locum. Hi ab initio, ut ait Ioannes Andrea, ex pluribus ordinibus ac Eremitis, simul in vnum coacti, sub Augustini Ordine cum baculo, & zona pellicea; Alexandro IV. ac S. Bonaventura eius Legato probati sunt.* Idem Ioannes Andrea in cap. Religionum de Religiosis domibus, vbi ait, quod Ordo Eremitarum S. Augustini ex pluribus Ordinibus factus fuit, quod accidit sub Alexandro IV. & idem Ioannes Andrea relatus in glossa cap. quorundam in verbo Prædicatorum de elect. in 6. dicit, quod semper Prædicatorum Ordo præmittitur, quia ille antiquior fuit institutio. Robertus Holkot in septimum cap. Sap. lect. 95. vbi scribit: *Et longè post hæc Eremitæ S. Cuthelmi, & S. Augustini, & multitalij conuenientes in vnum collegium, facti sunt ex Eremitis Verbanis, & assumperunt S. Augustini Regulam, quæ Eremiticæ vitæ omnino repugnat, & vocatur modò Ordo ille, Ordo Eremitarum S. Augustini, de quorum Ordine nunquam fuit Augustinus D. Antonius part. 2. tit. 10. cap. 8. vbi solum dicit, B. Augustinum Clericos instituisse, & Regulam eis dedisse, nulla facta mentione de Eremitis, vel de Monachis, & 3. par. tit. 1. 4.*

V. M.
 ics approbatu
 onico Ordinis
 tio ad primu
 Arcu, & habi
 stituti & habi
 itis noua con
 tur aliquis Poi
 xplicite confir
 one impleta fu
 m, indultorum
 genium Quar
 primò per Gre
 um V. quorum
 oro indultorum
 g. 26. vsque ad
 one quarta exte
 de septem Viti
 in fuisse, qui Ca
 Lateranensi coo
 Tertius post
 bus deficientibus
 ti Regulares, qui
 bbatis monastic
 cum veritate neq;
 , & factis indicat
 seque quod ex O
 quo ignaro acce
 ibi. Ilo pagina mi
 dicit, monachos
 anonicis in ead
 ductuque canendi
 os, ipsi Canonici
 sacramentorum, &
 cretium cura an
 t, Canonicos illi
 Octauum ab ill
 cio dicit, ipsos Ca
 ia mansisse, & no
 us monachis D. Be
 re cepisse, ostend
 Ecclesia canendi
 Gregorij III. & alio
 ta Ecclesia presb
 nus lib. 2. cap. 14.
 iam habet in si con
 enfi cap. 7. & abbe
 non Gelasius Cle
 lares in Lateran
 Syluester tempore
 icemus.
 m questione quatu
 ericis Canonicis, b
 ndi, & procurand
 is, dum modo par
 t, notauit Gratian
 andum 15. quæst. 1.
 e quarta in toto
 eri mentionem Ch
 dina

cap. 14. vbi licet referat multa, quae Frater Iordanus de Saxonia scribit de Ordine Eremitarum, quem ex D. Augustino deducere conatur, tamen illius sententiam quoad hoc vti falsam rejicit, cum prophetia illa Abbatis Iochimi, cui Frater Iordanus nitebatur. Et post multa sic tandem concludit: Et etiam aliqui Eremita viuentes religiose in locis solitarijs potuerunt esse, quo viuentes secundum Regulam Augustini, & forte illi, ad quos sermones dicuntur editi ad Eremitas, sed non erant illi proprie loquendo illius Ordinis, & mox vira, cuius nunc, qui dicuntur Eremitani, & habitans in Ciuitatibus, Villis, & Castris. Similiter et si fuerunt aliqui ante Ordines Mendicantium, qui viuerent in Eremitis secundum Regulam Augustini, non tamen erant talis Ordinis, nec habebant vnum caput, nec illas ordinationes, quas habent Eremitani nunc. Vnde non potest dici, quod qui dicuntur Eremitani nunc, fuerint ante Mendicantes, sed postea, ut patet infra. Cardinalis Bellarminus in lib. de Scripturis Ecclesiasticis in Augustino rejicit tanquam spurios sermones ad Eremitas, & illos, qui dicunt, Augustinum eum Eremitis degisse, & consequenter, quae de institutione Eremitarum per Auctorem illorum sermone finguntur. Azorius loco citato cap. praecedenti ad finem, vbi refert verba ex D. Antonino proxime citata, quem sequitur Arnoldus Wion Belgae lib. Ligni Vitae cap. 9. vbi dicit, quod tempore B. Petri Damiani, qui fuit circa annum Domini 1090, nulli Eremitae Regulam D. Augustini obseruabant, ut ex historijs compertum est. Frater Prudentius de Sandoal Hispanus in lib. de Fundatione Ordinis D. Benedicti, vbi agit de Sancto Ildephonso Toletano, vbi ait, B. Augustinum nullum Ordinem nouum instituisse, sed tantum Regulam pro suis Clericis scripsisse. vltimos omittimus, qui negant, etiam Clericos Canonicos ab illo fuisse institutos, de quibus supra cap. 2. diximus.

II. Neque vero sic dicentes illustrissimo Ordini Eremitarum Augustinensium detrimentum aliquod afferunt, nec afferre intendunt, licet iniuria non sufficiunt monachi D. Hieronymi nuncupati, si dicamus, illos à B. Hieronymo verè non esse institutos, neque Ordini seruorum B. Mariae Virginis, aut etiam Praedicatorum, & alijs multis, qui sub B. Augustini regula militant, & illam profitentur praesertim quòd ita dicentes ore Pontificum, & Ecclesiae Catholicae loquuntur, quae dicit, Eremitas Augustinenses titulum, & regulam B. Augustini ex concessione Apostolica obtinuisse, ut ex Bullis Pontificum statim adducendis patet. Neque tandem sic dicentes, B. Augustini dignitatem se illo pacto laedere arbitrantur, quem seclida, non ficta laude honorare, & colere debemus. Vt non omittam, quod elegenter Baronius tom. 6. sub ann. 494. nu. 76. de D. Benedicto scribit, perperam illos facere, qui ei, quos non genuit, alienos partus supponunt: etenim non fecundis, sed sterilibus supponi aliena soboles consuevit.

¶

CAUSE, quae nostram sententiam probabunt reddunt, sunt in primis silentium omnium veterum Pontificum, Conciliorum, Canonum, Doctorem, & Historicorum vsque ad tempora Magni Lateranensis Concilij sub Innocentio III. congregati, quos omnes si diligenter scrutati fuerimus, nullum reperimus, qui de hoc Ordine Eremitarum Augustinensium verba fecerit. Quod ne quis de meo me dicere opinetur, testes profero ab aduersarijs datos. & omni exceptione maioris vocatos, quos respicere nullatenus potuit. Hi sunt, primus Frater Iordanus de Saxonia lib. 1. in vita Fratrum cap. decimo quarto, ita scribens: Quatuor autem fratres nostri Ordinis in illo tempore ad Africae partem, scilicet à dispersione sua de Africa vsque ad tempora praedicti Innocentij Papa vixerunt, quidue egerint, scripto authentico non inueni: vnde de hoc aliqui scribere narrant, sed hoc vnum certum est, quod illa sancta progenis S. Augustini non omnino eximita fuit, sed in aliquo bono fratribus, in quadam familia simplicitate viuens, perdurauit vsque ad annum 1212. quando celebratum fuit praefatum Concilium Lateranense sub praefato Domino Innocentio Papa III. Secundus est D. Antoninus Florentinus, par. tit. 24. cap. 14. §. 3. vbi verba Fratris Iordani repetens inquit: Denique ab illa dispersione multis fluxerunt anni vsque ad tempora Innocentij Papa III. qui fuit Primus Papa, quem circa ordinem istum aliquid speciale fecisse legi. Quanquam verum, nil sit, quòd ante eum plures Romani Pontifices ipsi Ordinem sacris congruis fauoribus profecuti: licet propter temporis antiquitatem, & fratrum simplicitatem, nihil à nobis de hoc scriptum inueniatur. Nam antiquitus à nulli patres de privilegijs, & gratijs scriptis summe occupabant sed simplices fauorem Sedis Apostolicae, & Praetorum eum sufficere arbitri sumus. Vnde fuit etiam de B. Francisco, quòd ipse super gratia indigetia, quam fratres Minores praedicant esse in Africa, privilegium scriptum à Papa petere non curauit, contentus de oraculo vine vocu. Sic existimo fuisse eos paribus illis in antiquo, qui adhuc in maiori simplicitate viuunt, quam sanctus Franciscus, cuius ipsi in eremo habitauerunt. Quatuor autem fratres dicti Ordinis in illa inter nulla tantum tempore, id est, à dispersione sua de Africa vsque ad tempora Domini Innocentij vixerunt, quidue egerint, scripto authentico non inueni: vnde de hoc aliqui scribere narrant. Haec D. Antoninus, quae vt dixi, cum multis sequentibus ex Fratre Iordano lib. 1. in vita Fratrum cap. decimo quarto de verbo ad verbum sunt excepta: ne decipiaris, dum legis illum scribere, se formam privilegij Innocentij III. & aliorum Pontificum Ordini Eremitico indultorum legisse. Hi duo testes, qui ab aduersario negari non possunt, aperitissime fatentur, ante magni Lateranensis Concilij tempora non inueniri aliquo scripto authentico, vbi Eremitae fuerint, quidue egerint quòd tam diuturnum silentium iudicio est, illis ante Lateranense Concilium nullatenus fuisse.

Nec sufficit illorum temporum Eremitarum simplicitas ad illud excusandum. Nam quae

uerunt post D. Augustinum vsque ad tempora Concilij Lateranensis vni sanctissimi, simplicissimi, etiam ex eremitis in solitudinibus degentes, ab hominum aspectu, & conuersatione longe remotissimi, quorum gesta Deus toti mundo nouissima esse voluit, quorum pleni sunt omnes libri sacrarum historiarum, quorum monasteria, & familiaritas sine illorum simplicitatis lesione Summi Pontifices, Reges, Principes, priuilegijs, & fauoribus amplissimis profecuti sunt, quorum caemula nunc etiam manent?

Verum vt huius argumenti vires magis sentiantur, non ab re fuerit, eandem rationem inductione facta per singula Summorum Pontificum, Conciliorum, & sacrorum Canonum decreta, ac aliorum probate fidei auctorum testimonia confirmare. Et quidem quòd ad Bullas Pontificum spectat, quae vel in actis Romanorum Pontificum, vel in Regillis Cancelleriae Apostolicae, vel in Bullarijs, vel in libris Conciliorum videri possunt, certo certius est, nullam inueniri, in qua de hoc Ordine vel minimum verbum habetur ante dictum Concilium Lateranense. Et licet scribat Coriolanus, Innocentium I. suis literis ad Valerium Hipponensem datis hunc ordinem confirmasse, aliosque Pontifices ante Concilium Lateranense multis priuilegijs illum auxisse, idque etiam notetur in officio Sanctorum Ordinis Eremitarum, tamen necesse Coriolanus, nec alij exempla dictarum litterarum, aut priuilegiorum vsque in hanc diem produxerunt, quòd certe facerent, si illa haberent. Quin potius è contrario scribit Frater Iordanus dicti Ordinis Prior Generalis lib. 1. cap. 19. B. Augustinum in vno solo caeteris Ordinum institutoribus minus fecisse, quòd videlicet confirmationem sui Ordinis à Sede Apostolica non impetravit, contentus autoritate ordinaria in Dioecesi suae. Nec mirum, inquit, non enim illa ad huc tempore vix inoleuerat, sedem Apostolicam circa Italia occupari: quia nulla fuit adhuc prohibito, vel restrictio de Ordinibus instituta, sed quilibet liberè Deo seruiuit, si ut libuit: praesertim cum ante tempora S. Augustini nullus adhuc Ordo regularis fuerit ab Ecclesia solènter approbatus. Quae si vera sunt, vide, quid veritatis habeant quae Coriolanus de Ordinis Confirmatione, Priuilegijs, & concessione per Innocentium facta scribit in sua Chronica Ordinis Eremitarum in principio.

IN Concilio etiam siue Generalibus, siue Provincialibus, vel synodalibus, nunquam reperitur facta mentio dicti Ordinis ante Concilium Generale Lugdunense sub Gregorio X. Nam quòd nonnulli dicunt, factam illius mentionem sub nomine monachorum, frigidum nimis est: quia Concilia, quae monachorum meminerunt, omnes monachos sub Regula D. Benedicti, aut D. Basilij concludunt, vt videri potest in secundo Concilio Aquisgranensi celebrato sub Gregorio IV. anno 837. in consultatione secundi capituli, §. siue cap. 15 vbi praecipitur, omnes monachos cuiusque

uerunt post D. Augustinum vsque ad tempora Concilij Lateranensis vni sanctissimi, simplicissimi, etiam ex eremitis in solitudine degentes, ab hominum aspectu, & conuersatione longè remotissimi, quorum gesta Deo toti mundo notissima esse voluit, quorum pleni sunt omnes libri sacrarum historiarum, quorum monasteria, & familias sine illorum simplicitatis lectione Summi Pontifices, Reges, Principes, priuilegijs, & fauoribus amplissimis profecti sunt, quorum exempla nunc etiam manent?

Verum vt huius argumenti vires magis sentiantur, non ab re fuerit, eandem rationem in inductione facta per singula Summorum Pontificum, Conciliorum, & sacrorum Canonum decreta, ac aliorum probata fidei autorum testimonia confirmare. Et quidem quod ad Bullas Pontificum spectat, quæ vel in actis Romanorum Pontificum, vel in Registris Cancellariæ Apostolicæ, vel in Bullarijs, vel in libris Conciliorum videri possunt, certo certius est, nullam inueniri, in qua de hoc Ordine vel minimum verbum habetur ante dictum Concilium Lateranense. Et licet scribat Coriolanus, Innocentium I. suis literis ad Valerium Hippontensem datis hunc ordinem confirmasse, aliosque Pontifices ante Concilium Lateranense multis priuilegijs illum auxisse, idque etiam notetur in officio Sanctorum Ordinis Eremitarum, tamen nec ipse Coriolanus, nec alij exempla dictarum litterarum, aut priuilegiorum vsque in hanc diem produxerunt, quod certe facerent, si illa haberent. Quin potius è contrario scribit Frater Iordanus dicti Ordinis Prior Generalis lib. 1. cap. 19. B. Augustinum in vno solo ceteris Ordinum institutoribus minus fecisse, quod videlicet confirmationem sui Ordinis à Sede Apostolica non impetrauit, contentus autoritate ordinaria in Diocesi sua: Nec mirum, inquit, non enim illo adhuc tempore vsus inoleuerat, sedem apostolicam circa talia occupari: quia nulla fuit adhuc prohibitio, vel restrictio de Ordinibus instituentis, sed quilibet liberè Deo seruiuit, si ut libuit: præsertim cum ante tempora S. Augustini nullus adhuc Ordo Regularis fuerit ab Ecclesia solènter approbatus. Quæ si vera sunt, vide, quid veritatis habeant quæ Coriolanus de Ordinis Confirmatione, Priuilegijs, & concessione per Innocentium facta scribit in sua Chronica Ordinis Eremitarum in principio.

IN Concilijs etiam siue Generalibus, siue Provincialibus, vel synodalibus, nunquam reperitur facta mentio dicti Ordinis ante Concilium Generale Lugdunense sub Gregorio X. Nam quod nonnulli dicunt, factam illius mentionem sub nomine monachorum, frigidum nimis est: quis Concilia, quæ monachorum meminerunt, omnes monachos sub Regula D. Benedicti, aut D. Basilij coneludunt, vt videri potest in secundo Concilio Aquilegensi celebrato sub Gregorio IV. anno 833. in consultatione secundi capituli, §. siue cap. 15. vbi præcipitur, omnes monachos cuiusq;

Religionis secundum traditam à B. Benedicto regulam viuere debere, Idem de Monialibus statuitur in Concilio Rhemensi cap. 3. vbi præcipitur, vt canonicæ viuant secundum regulam D. Augustinialæ: verò monialis secundum regulam D. Benedicti. Idem habetur in Concilio Romano sub Innocentio II. cuius verba refert Gratianus in cap. Perniciosam 18. quæst. 2. neque verum est, quod Coriolanus ait, Concilium numerare monachos inter prof. flores Regula D. Augustiniana supra e. 9. Idem Concilium inquit: Præter autem consuetudo. & decretabilis moleuit, quod & monachi, & Regulares Canonici post susceptum habitum, & professionem factam, spectata Beatorum Magistorum Benedicti, & Augustini regula leges temporales, & medicinam gratis lucris remporali addiscunt. Vbi vides, monachos locari sub magistratu & Regula D. Benedicti, & Canonicos Regulares sub Regula B. Augustini.

Vne quod spectat ad libros sacrorum Canonum, certum est in 1. volu. quod Decretum nuncupatur, nullibi fieri mentionem Ordinis Eremitarum S. Aug. nam quod ait Coriolanus, illos contineri sub nomine monachorum, & monachos numerari inter professores regulæ B. Augustini, non solum voluntariè, sed falsò dictum esse nunc ostendimus. imò si fides adhibenda est glossæ ipsius Decreti, vsque ad tempora autoris eiusdem glossæ, non dum constabat, quodnam genus vitæ esset illud Eremitarum, c. Qui verè. 1. c. 1. & inter personas regulares nò comprehendebantur, c. Scripsit. 27. q. 2. & poterant habere proprium, & uxores ducere. ibidem, & c. Perlatum. 19. q. 3. Adde, quod cum nonnulli scilicet quosdã canones ipsius Decreti notauissent titulis fermorum ad Eremitas, eos flores Gregoriani illos titulos deleuerunt, proprijs titulis restituit, vt supra notauimus. De secunda verò parte, quæ dicitur Decretale, Azor. tom. 1. lib. 12. c. 23. q. 4. ita inquit: Quæ sit, vt in toto libro Decretaliu iussu Gregorij Noni collectis solummodo reseruantur duo Ordines Mendicantium, Prædicatorum scilicet, & Minorum, c. Nimis, de Excessibus Prælati, c. in ijs, de Priuilegijs: per eadẽ enim tempora non dũ autoritate Pontificia, & publico scripto Augustinianoru, & Carmelitaru Ordines confirmati fuerant. Vnde patet etiã, quàm sit à veritate alieni, quod Marquez c. 2. in princ. & c. 7. §. 2. & c. 1. §. 12. affirmat, ex sententia Azor. rex. illu. c. influante Qui Clerici, vel vouentes, de fratribus Eremitis Ordinis S. Augustini loqui: nã Azorius dicit, Fratres Augustinenses ita illum locum interpretari, quorum interpretationem nò probat, sed impugnat, vt merito impugnamdam esse inferius dicemus, inter soluendum contraria argumenta. Porro in tertio volumine, quod dicitur sextus Decretalium, duabus tantum vicibus huius Ordinis mentio habetur, semel in c. Religionu, de Religiosis Domibus, qui est textus Concilij Lugdunensis sub Greg. X. celebrati, & 2. in c. Quorundam de Elect. qui est Canon Bonifacij Papæ VIII. & quantã in d. c. Religionum dicitur, q. illius institutio

Conci-

V. M. ... am probabili ... tum omnium ... um, Canonum ... que ad tempora ... Innocentio III. ... ter feruati fue ... hoc Ordine E ... da fecerit. Quid ... ur, testes profero ... ceptione maior ... s poluit. Hi sunt ... na lib. 1. in vna ... scribens: Quatio ... ter alio ranti rem ... vsque ad temp ... idue regerit, scrip ... aliquid scribere na ... ad illa sancta prop ... fut, sed in aliquo ... mplicitate vno ... guando celebratam ... se sub præfate Do ... est D. Anton ... 14. §. 3. vbi verba ... Denique ab illa ... ad tempora inu ... quem circa Ordi ... Quamquam vni ... Pontifices vni ... profecti licet pr ... rum simplicitatem ... tur. Nam antiqui ... atq; scriptis serua ... em Sædis Apostolica ... sunt. Vnde scribit ... per gratia indalge ... esse in asibus, præ ... curant, contenti ... fuisse reoparihus ill ... simplicitate vna ... in eremo habitant ... in vno interuallo can ... Africa vsque ad ven ... tidue egerint, in ser ... hoc aliquid scribere ... vt dixi, cum mel ... dano lib. 1. in vna ... e verbo ad verbum ... legis illum scribo ... entij III. & aliorum ... indultorum legi ... ario negari nò pos ... e magni Lateranen ... eniri aliquo scrip ... nt, quidue egerint ... m iudicio est, illu ... nullatenus fuisse ... orum Eremitarum ... landum. Nam quo

174

Concilium Lateranense præcessit: non tamen dicitur, illum ante Concilium Lateranense fuisse approbatum: sed tunc primum ex omnium Doctorum consensu censetur fuisse approbatus, vel paulò ante per Alexandrum Quartum. Et potuit dictus Ordo præcessisse materialiter, sed non formaliter, id est fuerunt ante Concilium Lateranense quidam Eremitæ, ex quibus postea conflatus fuit vnus Ordo Eremitarum, sub titulo S. Augustini: non fuit ipse Ordo Augustinensium formatus, qui nunc cernitur.

VII. Tandem si antiquorum Doctorum, vel Historicorum volumina scrutemur, nullum testem idoneum dabunt ante annum 1200. qui huius Ordinis meminerit. Quod etiam patebit inducentibus per singulos testes, quos producant: nam vetustiores testes, quos proferunt, sunt sermo B. Ambrosij de Augustini baptismo, epistol. Valerij ad Augustinum, epistol. Sigiberti ad Macedonium, sermones ad Eremitas, cum lib. de Vita eremitica, & quibusdam epistolis Augustini, quæ ab omnibus apocrypha putantur, & vt talia rejiciuntur. Proferunt deinde Petrum Damiani, D. Bernardum epistola ad Bonifacium, & Abbatem Ioschimium, & Petrum Cluniacensem. Sed illa epistola, siue sermo sub nomine Petri Damiani, illius esse non potest. B. Bernardus Augustinum largo modo vocat monachum: ceterum sexcentis in locis pro Ordine S. Augustini intelligit Canonicos Regulares. Abbas Ioschimus de Eremitis Augustinianis non loquitur, & ambiguis verbis vtitur, de quo inferius. Petrus Cluniacensis expressè de Monachis Cluniacensibus verba facit. Ceteri omnes, quos afferunt, posteriores sunt, vt videtur, ingenuè dixisse fratrem Iordanum, nullum authenticum testimonium antiquitatis huius Ordinis ante Lateranense Concilium inueniri.

VIII. Otest & secundo loco probabilitas eiusdem sententiæ probari, ex ordine præcedendi inter Mendicantes hæcenus obseruato: ordo enim præcedendi inter Regulares sumitur ex ordine institutionis, & approbationis ipsarum Religionum, vt notat glossa communiter recepta, & probata in cap. Quorundam de electione in 6. & in cap. fin. in verb. Prædicatores de pactis, eod. lib. 6. & Ioannes Andreæ in cap. nims, il secondo, in princ. & ibidem Ostiensis de excessibus Prælatorum. Et hic ordo est fundatus tum in iure Canonico, iuxta quod primo institutus præcedere debet, secundo loco institutum cap. Episcopos 17. d. & ibi post glossam notauit Præpositus n. 2. versiculo nota, quod qui prior, & in cap. Episcoporum 93. d. & qui prior est tempore debet esse potior in iure, cap. renouantes 22. d. cap. qui prior. de Regulis iuris in 6. & cap. antiqua de priuilegijs: tum etiam in iure ciuili, quo cauetur, vt priores tempore sint etiam priores in honoribus, & sessionibus. l. honores de Decurionibus §. finali, & ibi Bartholus C. de tyronibus lib. 12. §. ordinationem authentic: de

monachis: de qua re videri possunt, quæ notantur per Abbatem, & alios Doctores in cap. 1. de maiestate & obedientia, & Decium consil. 61. col. 1. versiculo Dominus. Vnde si Ordo Eremitarum a B. Augustino fuisse institutus, omnes alios ordines saltem monasticos præcessisset, & tunc etiam præcederet, excepto ordine D. Basilij, præsertim si verum esset quod Coriolanus affirmat, dictum ordinem non solum per B. Augustinum fuisse institutum, sed etiam per Innocentium I. auctoritate Apostolica probatum, & confirmatum, quo & priuilegijs auctum & decoratum. Ceterum ipse remittit non solum non præcedunt monachos, sed nec etiam Prædicatores, & Minores, quin potius ab illis præcedantur in omnibus actibus publicis, & priuatis. Ergo probabile est, illorum institutionem satis antiquam non esse, & saltem non esse referendam in B. Augustinum. Quæ ratio confirmari potest, quia si dictus Ordo fuisse per D. Augustinum verè institutus, etiam de illius approbatione minimè constaret: imò constaret nuncquam à Sede Apostolica specialem approbationem obtinuisse, adhuc iure prioris institutionis omnes Ordines monasticos, excepto Ordine D. Basilij, præcessisset, ac nunc etiam præcederet: nam antiquitus præsertim circa tempora B. Augustini, & longè post illa poterant Episcopi in suis diocæbus, monasteria, & Ordines Regularium instituire, eisque Regulas scribere. Et qui ab Episcopo vel instituti, vel probati erant, absque alia Romani Pontificis probatione, vel confirmatione legitime & approbati ab omnibus Catholicis debebantur, vt colligitur ex cap. Parsimoniam, vbi Geminianus, Turrecremata, & Præpositus et diff. & notat idem Geminianus in cap. si quis, eod. versic. si autem 30. d. & glo. in cap. si qui Clericus 11. q. 1. & ex cap. religionum de religiosis domibus in sexto, iunctis ijs, quæ traduntur in l. 1. §. sed religionis, de Collegijs, à Bartolo ibidem, & ab Alexandro in 2. volum. consil. quod etiam probant Frater Iordanus de Saxonia lib. 1. cap. 19. & Iohannes Marquez cap. 14 §. primo.

Necque videtur ratio euacuari, dicendo cum Coriolano, non semper attendi prioritatem institutionis in ordine præcedendi, & potuisse fratres Prædicatores alij de causis præcedere, vt qui fuerant priores in loco, vbi de præcedentia agebatur, vel ex aliqua consuetudine locorum, vel ob suauitatem lite inter dictos Ordines Prædicatorum, & Eremitarum in Hispanijs excitata, ac diu agitata, Summus Pontifex Clemens VIII. eam inuicem, & inappellabiliter terminauit, sententiam ad ipsos Prædicatores omnes Ordines Mendicantis, & specialiter Ordinem Eremitarum præcedere debere, & in Decreto Pontificio notatur, habitam esse rationem antiquitatis, & prioris institutionis vtriusque Ordinis per hæc formalis verba: *Ne considerantes fratres ipsos Prædicatores primos, dignos, & honorabiliores locum inter ceteros quo sineque a-*

quo Ordinem Mendicantium Religiosi tenere. & attendentes eum ritum, & ordinem in Vrbe obseruari, quod immediate post antiquos Ordines monachales successerunt fratres Prædicatores, ac lites, causas, & controversias huiusmodi non mediocriter scandalum generare, ac de antiquitate, & præuentione cuiuslibet Ordinis certiores facti, nec non pacem, & quietem, etc. Videri potest totum illud decretum, quod refertur in nostro Bullario indultorum Congreg. Lateranensis pag. 643. ad quem locum remitto. plura etiam omittere, quæ ad hanc rationem roborandam, & firmandam dici possunt, ne aliorum causas agere videri velim.

CAPVT QVADRAGESIMVM QVINTVM.

Ad assertionem Capitis præcedentis firmandam alia ratio adducitur, & Eremiticis Ordinis fundamenta, & tempus fundationis reteguntur.

PRima ratio capitè superiori allata ægrè admodum fertur à Coriolano, pro qua in suo Defensorio veritate (vt vocat) sententia ad octauum argumentum, contra Canonicos Frisonarios allatum in modum exagandæ, vocans eos eccos, Dialectice ignaros, & syllogizare nescientes, propterea quod ex illo antecedente, neque in Decreto, neque in Decretali de isto Ordine fratrum Eremitarum S. Augustini fit aliqua mentio, hæc consequentiam deduxerit. Igitur iste Ordo antea non erat, quia ex negatiua, inquit, non sequitur affirmatiua, quod alij alio modo explicant, ex negatiua arguunt non concludere. At immerito, primò quia in historicis argumentum ex negatiua probat, & quandoque demonstrat, vt quando historici omnes silentia hæc pacto probamus, vnicum tantum mundum creatum, non plures mundos, quia Sacra historia circa mundi pluralitatem silent, nec nisi vnum à Deo creatum tradunt. Eodem modo probamus septem Sacramenta, non autem plura à Christo Salvatore nostro fuisse instituta, quia historia Enangelica plura non numerat. Eodem modo asserimus, vnam personam diuinam incarnatam, non plures, quia Enangelica narratio plures incarnatas fuisse non affirmat. A pari, cum Sacri Canones de alijs Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium ante Concilium Lateranense probatis verba fecerint, hunc autem silentio tlexerint, probabilis est coniectura, illum ante Concilium Lateranense minimè institutum fuisse, aut saltem non fuisse approbatum, secundò, quia Canonici Frisonarij

Ordinum Mendicantium Regis tenore, & accedentes cum ritum, & ordinem in Vrbe obseruari, quod immediate post antiquos Ordines monachales sequuntur fratres Predicatores, ac lites, causas, & controversas huiusmodi non modicum scandalum generant, ac de antiquitate, & preeminencia cuiuslibet Ordinis certiores facti, nec non pacem, & quietem, &c. Videri potest totum illud decretum, quod refertur in nostro Bullario indultorum Congreg. Lateranensis pag. 643. ad quem locum remitto. plura etiam opportuna, quae ad hanc rationem roborandam, & stemmandam dici possunt, ne aliorum causas agere videri velint.

CAPVT QVADRAGESIMVM QVINTVM.

Ad assertionem Capitis precedentis firmandam alia ratio adducitur, & Eremitici Ordinis fundamenta, & tempus fundationis retereuntur.

Rima ratio capite superiori allata egregie admodum fertur à Coriolano, pro qua in suo Defensorio veritate (vt vocat) secundum ad octauum argumentum, contra Canonicos Frisnarios inuenit in modum excandescit, vocans eos cecos, Dialectice ignaros, & syllogizare nescientes, propterea quod ex illo antecedente, neque in Decreto, neque in Decretali de illo Ordine fratrum Eremitarum S. Augustini fit aliqua mentio, hanc consequentiam deduxerint. Igitur iste Ordo antea non erat, quia ex negatiua, inquit, non sequitur affirmatiua, quod alij alio modo explicant, ex negatiua argumentem non concludere. At immerito, primò quia in historicis argumentum ex negatiua probat, & quandoque demonstrat, vt quando historici omnes silent: nà hoc pacto probamus, vnicum tantum mundum creatum, non plures mundos, quia Sacra historia circa mundi pluralitatem silent, nec nisi vnum à Deo creatum tradunt. Eodem modo probamus septem Sacramenta, non autem plura à Christo Salvatore nostro fuisse instituta, quia historia Evangelica plura non numerat. Eodem modo asserimus, vnam personam diuinam incarnatam, non plures, quia Evangelica narratio plures incarnatas fuisse non affirmat. A pari, cum Sacri Canones de alijs Ordinibus Mendicantium, & non Mendicantium ante Concilium Lateranense probatis verba fecerint, hanc autem silentio texerint, probabilis est coniectura, illum ante Concilium Lateranense minime institutum fuisse, aut saltem non fuisse approbatum. secundò, quia Canonici Frisnarij

non ex solo silentio sacrorum Canonum consequentiam illam deducunt, sed omnium Conciliorum, Pontificum, Historiarum, & aliorum probatae fidei antiquorum Scriptorum ante ipsum Concilium Lateranense, vt vidimus: ex hoc enim tam concordi silentio non solum probabiliter, verum etiam demonstratiue sequela deducitur. Alias quam ob causam factum putabimus, vt qui omnes alios Ordines recensuerunt, à Diuis Benedicto, Basilio, Romualdo, Gualberto, Norberto, & Bernardo institutos, siue reformatos, hunc solum emittere voluerint? & vt semel dicam, si omnes de Ordinibus Regularibus scribentes illum omiserunt, vnde nam colligi potest, illum ante Concilium Lateranense tempora extitisse, nàm si licet sine probatis testibus id affirmare, cur non licebit etiam alia id genus innumera de proprio cerebro confingere, & pro veris historijs venditare, & asserere? Viduas itaque Frisnarios non ex ignorantia Dialectices, & clausis oculis sequela illam deduxisse, sed optima ratione Ordinis Eremitici nouitatem, aut probauisse, aut saltem probabilem reddidisse.

Verùm vt de veritate supradictæ assertionis omnis hæsitandi scrupulus in posterum tollatur, probabitur nunc eadem assertio ratione directa, & vt vocant ostensiva, & à priori, vtros dicti Ordinis fundatores, & tempus fundationis ipsius producendo, ac digito in luce meridiana indicando. Ait enim Marquez cap. 13. in princ. non posse extra D. Augustinum aliquem dicti Ordinis Eremitarum certum fundatorem monstrari, quod licet non conueniat illius antiquitate, nec sufficiat ad probandum, illius institutionem in B. Augustinum referendam esse, nam multa sunt recens inuenta, quorum tamen autores ignoramus, vt multis exemplis probat Polidorus Virgilius de regum inuentoribus lib. 3. cap. 18. absolute tamen falsum esse, designatis veris, ac proprijs ipsius Ordinis fundatoribus, conuincemus. Est verò ante omnia obseruandum cum de fundatore dicti Ordinis Eremitici quaestio agitur, distinctione opus esse, ne vocabulorum amphibologijs decipiamur: nàm quaestio esse potest de toto Ordine simul collecto, & vnito sub vno capite, vno habitu, ac titulo Eremitarum S. Augustini, vt nunc est, vel esse potest de singulis Congregationibus, seu domibus Eremitarum, ex quibus in vnum collectis, & vnitis, vnus Ordo auctoritate Apostolica fuit conflatus. Et sanè si de toto Ordine quaeratur, non opus est, vt in designandis illius certis, ac veris fundatoribus, & tempore fundationis, diu, aut multum laboremus: nàm certo certius est, inchoationem ipsius Ordinis in Gregorium IX. ac etiam Innocentium IV. consummationem verò in Alexandrum IV. Romanos Pontifices, referendam esse: ad enim apertissime constat ex bullis Gregorij IX. & Innocentij IV. quas refert Marquez cap. 3. 4. & 13. & nos infra reddemus, & ex Bulla Alexandri IV. quæ reddidimus supra c. 25.

II.

Lib. 1.

N

Hic

174